

NT.9 | Explorar sistems ecologics

◀ Cumpetenzas precedentas: NUS.2.1, NUS.2.2 1. Las scholaras ed ils scholars san examinar e giuditgar sistems ecologics aquatics. <i>Fisica, chemia, biologia: perscrutaziun d'auas</i> NT.9.1 Las scholaras ed ils scholars ...		renviaments STS.2.5 STS.3.1
3 ○	a » san - cun agid d'instruments adattads - rimnar, ordinar ed evaluar datas davart facturs abiotics (p.ex. sveltezza da l'aua currenta, temperatura da l'aua) e biotics (p.ex. organissem directivs per la buntad da l'aua sco larvas da mustgas efemerhas) da sistems ecologics aquatics. sistem ecologic aquatic, facturs abiotics e biotics	
	b » san examinar a maun da criteris la planisaziun sco era la realisaziun da las observaziuns e dals experiments e proponer optimaziuns pussaivlas. critica da la metoda	
	c » san tschertgar infurmaziuns pli detagliadas davart sistems ecologics aquatics u davart l'aua sco basa da viver, interpretar cun models e giuditgar. chadaina da nutriment, raits da nutriment, concorrenza	FSP - Ambient natiral e resursas MI - Retschertga e sustegn d'emprender

◀ Cumpetenzas precedentas: NUS.2.1, NUS.2.2 2. Las scholaras ed ils scholars san identifitgar e caracterisar effects reciprocs entaifer e tranter sistems ecologics terresters. Fisica, chemia, biologia: sistems ecologics Las scholaras ed ils scholars ...		renviaments FSP - Ambient natiral e resursas STS.2.5
NT.9.2		
3	↓	
	a » san identifitgar e descriver effects reciprocs tranter plirs sistems ecologics terresters (p.ex. izolaziun da spazis da viver). ≡sistem ecologic terrestre	
	b » san planisar, realisar ed evaluar retschertgas davart l'effect reciproc tranter plantas e funs (p.ex. sa mida la valor pH, sche la distanza vers in bist d'in bostg crescha, la part sabluniva s'augmenta da la surfatscha dal funs vers engiu vers il sutterren). ≡caracteristicas dal terren e caracteristicas indicativas da plantas » san trair - sin basa da las datas rimnadas - conclusiuns davart ils effects reciprocs supponids entaifer sistems ecologics terresters sco era valitar e generalisar tals.	
	c » san ordinar infurmaziuns e funtaunas d'infurmaziun tar il terren sco resursa, trair conclusiuns per in'utilisaziun persistenta e giuditgar talas. ≡utilisaziun dal terren, circulaziuns da las substanzas nutritivas	MI - Retschertga e sustegn d'emprender

 Cumpetenza precedentia: NUS.2.1, NUS.2.2, NUS.2.6		renviaments	
3.	Las scolaras ed ils scolars san identifitgar e valitar influenzas da l'uman sin systems ecologics regionals.	FSP - Ambient natiral e resursas ELT.3.2 STS.2.5 STS.3.1	
<i>Biologia: utilisaziun da la natira e protecziun da la natira</i> Las scolaras ed ils scolars ...			
NT.9.3			
3	a	» san confruntar las atgnas observaziuns concernent l'influenza da l'uman sin systems ecologics cun infurmaziuns da differentas funtaunas e trair conclusiuns da quella confruntaziun (p.ex. rivas quasi-natirals e betg natirals, concentraziun da substanzas nutritivas en auas). influenzas antropogenas	
	b	» san intercurir l'influenza da l'uman sin systems ecologics da differentas perspectives ed examinar, cun tge consequenzas ch'i sto vegnir fatg quint a lunga vista (cultivaziun intensiva ed extensiva, plantas ed animals invasivs, biosfera Val Müstair, gaudets da chastagners a Soglio, sauaziun da prads). utilisaziun da la natira, protecziun da la natira	
	c	» san sviluppar e motivar sin basa da fatgs atgnas ideas e visiuns davart in ir enturn cun responsabladad cun la natira.	